

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМ.В.ПОРИКА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
(22ГЗ41)

галузь знань	19 Архітектура та будівництво
спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з геодезії та землеустрою
відділення	Агрономія та землевпорядкування

2025-2026 навчальний рік

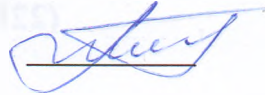
Програма навчальної дисципліни «Основи підприємництва і управлінської діяльності» (ОК 10) для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій кваліфікації фаховий молодший бакалавр з геодезії та землеустрою. - Бобринець: ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2026. - 18 с.

Укладач: Я.М. Чичирко – викладач економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія спеціаліст першої категорії.

Програму схвалено на засіданні циклової комісії G 18 Геодезія та землеустрій

Протокол № 7 від 22.01.2026

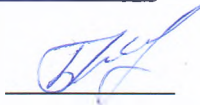
Голова циклової комісії

Ірина ПРОКОПЕНКО

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ» (протокол 5 від 30.01.2026)

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЕВСЬКА

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	5
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	8
6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
7.1. Лекції	10
7.2. Практичні заняття	12
7.3. Самостійна робота	13
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	13
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	15
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025-2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Основи підприємництва і управлінської діяльності» (ОК10) для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т. ч. аудиторних – 48 години (лекції – 30 годин, практичні заняття – 18 годин, самостійна робота – 42 годин).

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво (шифр і назва)	Обов'язкова
Кількість розділів – 3	Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій	Рік підготовки 4-й
Кількість тем – 11		Семестр
Загальна кількість годин 90 годин		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 годин СРС – 2 год	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	8-й
		Лекції
		30 годин
		Практичні
		18 годин
		Самостійна робота
		42 годин
Вид контролю: диференційований залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Запровадження в економіку України ринкових форм господарювання вимагає відповідного рівня економічних знань у фахівців народного господарства. В умовах невизначеності, що породжується змінами зовнішнього та внутрішнього середовища у кожного учасника підприємницької діяльності з'являються нові обов'язки і нові ролі.

Курс «Основи підприємництва і управлінської діяльності» відноситься до циклу дисциплін, які формують профіль майбутнього фахівця, озброюючи його основами теорії та практики управління суб'єктами господарювання в умовах ринкової економіки.

Метою курсу є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері підприємництва, менеджменту та маркетингу; розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань сутності основних понять і категорій підприємництва, менеджменту та маркетингу; системи методів менеджменту; основ прийняття управлінських рішень; формування комунікацій та управління групами; основ планування, організації, мотивації та контролю діяльності; проведення маркетингових досліджень та розуміння основних складових комплексу маркетингу; ознайомлення з правовою базою підприємництва, видами підприємств та об'єднань підприємств, організаційно-правовими формами господарювання, видами господарської діяльності та технологією створення власної справи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- особливості організації і здійснення підприємницької діяльності;

- ринкову інфраструктуру аграрного ринку;
 - організаційні форми підприємництва;
 - технологію започаткування власної справи;
 - систему фінансового обслуговування і забезпечення підприємництва;
- маркетингових комунікацій, управління і контролю маркетингу;
- основи ділової етики підприємництва, товарної і цінової політики підприємств;
 - суть, функції і принципи менеджменту і маркетингу;
 - методи та прийоми управління, здійснення маркетингових досліджень;
- уміти:**
- оформляти засновницькі документи, документи для державної реєстрації, господарські і трудові договори;
 - здійснювати маркетингові дослідження (формувати опитувальну анкету та ін.);
 - робити SWOT-аналіз ефективності реклами.

Дисципліна «Основи підприємницької і управлінської діяльності» надає майбутнім спеціалістам-землевпорядникам базові знання в галузі підприємництва, менеджменту, маркетингу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Основи підприємницької і управлінської діяльності» базується на знаннях дисципліни «Основи правознавства».

4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сформовані компетентності

Символ компетентності	Сформовані компетентності
ЗК7	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
СК18	Здатність до самостійного працевлаштування, ведення підприємницької та управлінської діяльності в галузі геодезії та землеустрою з метою досягнення економічних та соціальних результатів.

Результати навчання

Символ результатів навчання	Результати навчання з дисципліни
РН22	Тренуватися здійснювати управління невеликим колективом, визначати цілі і забезпечувати контроль їх досягнення, розробляти з навчальною метою бізнес-план самостійного ведення підприємницької діяльності в галузі, володіти технікою пошуку роботи.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Загальний обсяг навчального часу, відведеного на вивчення дисципліни складає 90 год, у тому числі – 30 год - лекцій, 18 год - практичних занять, 42 год - самостійна робота студентів.

Програму дисципліни поділено на три розділи. Поточний контроль проводиться у формі тестових контрольних робіт. Підсумковий контроль передбачає складання диференційованого заліку.

Розділ I - Основи підприємництва

Тема 1.1. Поняття і роль підприємництва. Економічні та правові засади підприємництва.

Тема 1.2. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємництва. Ризик і страхування підприємницької діяльності

Тема 1.3. Договірні відносини у підприємстві. Ділова етика підприємництва.

Розділ II – Організація управління підприємством

Тема 2.1. Поняття і сутність менеджменту. Організація як об'єкт управління в менеджменті.

Тема 2.2. Керівництво та лідерство в організаціях. Прийняття управлінських рішень у менеджменті.

Тема 2.3. Планування та організація діяльності.

Тема 2.4. Теорія і практика мотивації. Методи управління.

Тема 2.5. Контроль у системі менеджменту.

Розділ III – Організація маркетингової діяльності на підприємстві

Тема 3.1. Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження.

Тема 3.2. Маркетингова товарна політика. Маркетингова цінова політика.

Тема 3.3. Комплекс маркетингових комунікацій. Маркетингова політика розподілу товарів.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
<i>Розділ I - Основи підприємництва</i>				
Тема 1.1. Вступ. Поняття і роль підприємництва. Економічні та правові засади підприємництва.	10	4	2	4
Тема 1.2. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємництва. Ризик і страхування підприємницької діяльності	6	2		4
Тема 1.3. Договірні відносини у підприємстві. Ділова етика підприємництва	8	2	2	4
Разом за розділ I	24	8	4	12
<i>Розділ II – Організація управління підприємством</i>				
Тема 2.1. Поняття і сутність менеджменту. Організація як об'єкт управління в менеджменті	6	2		4
Тема 2.2. Керівництво та лідерство в організаціях. Прийняття управлінських рішень у менеджменті	10	2	2	6
Тема 2.3. Планування та організація діяльності.	12	4	4	4
Тема 2.4. Теорія і практика мотивації. Методи управління.	6	2	2	2
Тема 2.5. Контроль у системі менеджменту.	4	2		2
Разом за розділ II	38	12	8	18
<i>Розділ III – Організація маркетингової діяльності на підприємстві</i>				
Тема 3.1. Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження.	10	4	2	4
Тема 3.2. Маркетингова товарна політика. Маркетингова цінова політика.	10	4	2	4
Тема 3.3. Комплекс маркетингових комунікацій.	8	2	2	4
Разом за розділ III	28	10	6	12
Усього годин	90	30	18	42

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	Кількість годин
<i>Розділ I - Основи підприємництва</i>	
<p>Тема 1.1. Поняття і роль підприємництва. Економічні та правові засади підприємництва</p> <p>1. Поняття, принципи та функції підприємницької діяльності. 2. Об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності в Україні. 3. Правові основи функціонування підприємств. 4. Порядок створення та реєстрація підприємств.</p>	4
<p>Тема 1.2. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємництва. Ризик і страхування підприємницької діяльності</p> <p>1. Значення фінансового забезпечення підприємництва 2. Лізинг як форма фінансування 3. Податкова система України</p>	2
<p>Тема 1.3. Договірні відносини у підприємстві. Ділова етика підприємництва.</p> <p>1. Організація договірних взаємовідносин на підприємстві. 2. Трудовий договір порядок укладання. 3. Ділова етика підприємництва</p>	2
Разом за розділом I	8
<i>Розділ II – Організація управління підприємством</i>	
<p>Тема 2.1. Поняття і сутність менеджменту. Організація як об'єкт управління в менеджменті</p> <p>1. Поняття менеджменту, його зміст, цілі і завдання. 2. Функції менеджменту. 3. Поняття про організацію та її суть. 4. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації та їх вплив на ефективність управління.</p>	2
<p>Тема 2.2. Керівництво та лідерство в організаціях. Прийняття управлінських рішень у менеджменті</p> <p>1. Поняття: керівництво і лідерство. Основні форми влади. 2. Стили керівництва. 3. Рішення як форма здійснення управління. 4. Класифікація рішень. 5. Процес прийняття управлінських рішень.</p>	2
<p>Тема 2.3. Планування та організація діяльності</p> <p>1. Сутність планування як функції управління. 2. Бізнес-планування. 3. Структура бізнес-плану. 4. Функція організації менеджменту.</p>	4

5.Організаційні структури підприємства.	
Тема 2.4. Теорія і практика мотивації. Методи управління. 1. Мотивація як функція менеджменту. 2. Теорії мотивації.	2
Тема 2.5. Контроль у системі менеджменту. 1. Поняття і зміст контролю. 2. Види контролю. 3. Процес контролю та його етапи.	2
Разом за розділом II	12
Розділ III – Організація маркетингової діяльності на підприємстві	
Тема 3.1. Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження 1.Суть та причини розвитку маркетингу. Основні поняття маркетингу. 2.Принципи, функції та цілі маркетингу. 3.Концепції маркетингу. 4.Комплекс маркетингу. 5.Види маркетингу. 6.Поняття, напрямки маркетингового дослідження. Методи маркетингових досліджень. 7.Процес маркетингового дослідження.	2
Тема 3.2. Маркетингова товарна політика. Маркетингова цінова політика 1.Цілі та сутність маркетингової товарної політики. 2.Товар, його рівні. 3.Класифікація товарів. 4.Асортимент і номенклатура товарів. 5. Марка і упаковка товару. 6. Життєвий цикл товару. 7. Розробка нових товарів.	4
Тема 3.3. Комплекс маркетингових комунікацій. Маркетингова політика розподілу товарів. 1. Суть комунікаційної політики. 2. Комплекс маркетингових комунікацій. 3. Реклама в системі маркетингових комунікацій. 4. Засоби стимулювання збуту. 5. Пропаганда товарів.	4
Разом за розділом III	10
Усього годин	30

7.2. Практичні заняття

№ п/п	Тема і зміст заняття	Кількість годин
Розділ I - Основи підприємництва		
1	Тема 1.1. Економічні та правові засади підприємництва Ознайомитися із законодавчими й нормативними актами України, які регулюють підприємницьку діяльність, на прикладі Закону України «Про підприємництво», статуту підприємства.	2
2	Тема 1.3. Договірні відносини у підприємстві. Сформуванню умінь та навички щодо укладання трудового договору (контракту) та його розірвання; ознайомити із основними пунктами трудового договору.	2
Разом за розділом I		4
Розділ II – Організація управління підприємством		
3	Тема 2.2. Керівництво та лідерство в організаціях. Закріплення теоретичного матеріалу, формування розуміння стилів керівництва організації та особливостей їх використання.	2
4	Тема 2.3. Планування та організація діяльності. Набути навичок в складанні бізнес-плану підприємства.	4
5	Тема 2.4. Теорія і практика мотивації. Методи управління. Формування розуміння особливостей практичного використання методів менеджменту в процесі управління. Визначати переваги та недоліки основних методів керівництва; проаналізувати ситуації, вибрати найкращий метод її вирішення з точки зору професійного керівника.	2
Разом за розділом II		8
Розділ III – Організація маркетингової діяльності на підприємстві		
6	Тема 3.1. Маркетингові дослідження Закріпити теоретичні знання про напрямки, планування й організацію маркетингових досліджень, маркетингові інформаційні системи, види та методи збору інформації. Набути практичних умінь з організації маркетингових досліджень, збору, систематизації й обробки маркетингової інформації, розробки анкети.	2
7	Тема 3.2. Маркетингова товарна політика Закріплення теоретичного матеріалу, формування розуміння понять товарної політики. Характеризувати основні етапи життєвого циклу товару та вирішення ситуацій.	2
8	Тема 3.3. Комплекс маркетингових комунікацій Оцінка ефективності реклами за допомогою SWOT-аналізу.	2
Разом за розділом III		6
Усього годин		18

7.3. Самостійна робота

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
<i>Розділ I - Основи підприємництва</i>		
1	1. Підприємець - ключова фігура бізнесу. 2. Рушійні сили підприємництва. 3. Класифікація підприємств.	4
2	1. Поняття ризиків у підприємницькій діяльності 2. Види підприємницьких ризиків 3. Втрати від ризику 4. Фактори виникнення ризиків 5. Способи зниження ризиків	4
3	1. Поняття та зміст колективного договору. 2. Механізм укладання колективного договору.	4
<i>Розділ II – Організація управління підприємством</i>		
4	Основні наукові школи, теорії і концепції менеджменту.	4
5	1. Конфлікт, його складові та типи. 2. Управління конфліктами.	6
6	1. Делегування, повноваження і відповідальність. 2. Переваги і недоліки організаційних структур.	4
7	1. Теорія МакКлелланда. 2. Методи менеджменту.	2
8		2
<i>Розділ III – Організація маркетингової діяльності на підприємстві</i>		
9	1. Споживчий ринок. 2. Поведінка на споживчому ринку. 3. Сегментація ринку.	4
10	1. Сутність та цілі цінової політики в системі маркетингу підприємства. 2. Фактори ціноутворення. 3. Етапи процесу ціноутворення.	4
11	Оптова й роздрібна торгівля: характеристика основних представників	4
Усього годин		26

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, малюнки і табличний матеріал, дискусійні обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді практикумів з виконанням ситуаційних завдань. На заняттях студенти, використовуючи теоретичний матеріал, приймають рішення .

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни «Основи підприємництва і управлінської діяльності» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, студентські презентації та вступи на семінарських заняттях; поточне та підсумкове тестування.

Поточний контроль з предмету включає тематичне оцінювання та самостійну роботу студентів.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні роботи, виконання тестів, дискусійних обговорень проблемних питань, виконання ситуаційних завдань. Контроль за вивчені розділи проводиться у формі тестування.

Підсумковий контроль знань студентів - диференційований залік, який здійснюється на підставі результатів поточного контролю або тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, практичні роботи, зроблені доповіді, презентації, активність під час дискусій.

Під час поточного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили всебічні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, вміння вільно виконувати будь – які завдання, передбачені програмою, ознайомлені з основною і додатковою літературою, що рекомендована програмою.
«Добре»	Отримують здобувачі освіти, які засвідчили систематичний характер знань навчально - програмового матеріалу, успішно виконують передбачені програмою завдання, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою.
«Задовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, які справляються з виконанням завдань, передбачених програмою, ознайомлені з основною літературою, рекомендованою програмою, але допустили помилки у відповіді на екзамені.
«Незадовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили прогалини у знаннях, припустилися принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, неспроможні продовжувати навчання в коледжі.

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.
2. Схеми, малюнки, таблиці.

Технічні засоби:

1. Ноутбук.
2. Телевізори в навчальних аудиторіях.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
4. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20>.
5. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 270/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-ВР>.
6. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
7. Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (Дія City) від 15.07.2021 № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20>.
8. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>.
9. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.
10. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
11. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Підручники та посібники

1. Осовська Г. В., Копитова І. В. Основи менеджменту. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009. – 581 с.
2. Підприємницька діяльність та агробізнес: [підручник] / [М. М. Ільчук, Т. Д. Іщенко, П. О. Лайко та ін.]; за ред. М. М. Ільчука, Т. Д. Іщенко. – К.: Вища школа, 2006. – 543 с.
3. Стадник В. В., Йохна М. А. Менеджмент: Підручник. – К.: Академвидав, 2007. – 471 с.

4. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: підручник / Ф. І. Хміль. – 2-ге вид., випр. і допов. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.
5. Шваб Л. І. Основи підприємництва: навч. посіб. для студ. ВНЗ. – К.: Каравела, 2006. – 343 с.
6. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. – Тернопіль: ЗУНУ, 2022. – 258 с.

Допоміжна література

1. Беседін М. О., Нагаєв В. М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант). Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с.
2. Маркетинг: навч. посіб. / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин [та ін.]; за ред. Н. Р. Іванечко. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021. – 180 с.
3. Мартин О. М. Основи маркетингу: навчальний посібник. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015. – 409 с.
4. Мартинович Н. О., Горник В. Г., Бойченко Е. Б. Маркетингові дослідження: навчальний посібник. – Київ: «Видавництво Людмила», 2021. – 323 с.
5. Менеджмент і адміністрування: підручник / О. А. Сидоров, Т. В. Альошина, Н. О. Фісуненко, Е. О. Сидорова. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. – 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України — статистична інформація про діяльність підприємств та економічні показники розвитку регіонів. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Державна служба України з питань праці (Держпраці) — роз'яснення щодо трудового законодавства, охорони праці та кадрового менеджменту. URL: <https://dsp.gov.ua/>
3. Дія.Бізнес — державний портал для підприємців: бізнес-ідеї, шаблони документів, консультації та кейси з управління. URL: <https://business.diiia.gov.ua/>
4. Міністерство економіки України — офіційна інформація про державну політику у сфері підприємництва, грантові програми та ліцензування. URL: <https://me.gov.ua/>
5. Офіс з розвитку підприємництва та експорту — аналітичні матеріали щодо виходу на міжнародні ринки та стратегічного планування. URL: <https://ent.gov.ua/>
6. Платформа Prometheus (Курси «Як створити стартап», «Менеджмент») — безкоштовні онлайн-курси від провідних експертів з управління. URL: <https://prometheus.org.ua/>

7. Портал «Гуртуймося» (РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ГУРТ) — інформація про гранти, тренінги та соціальне підприємництво в Україні. URL: <https://gurt.org.ua/>
8. Forbes Ukraine — аналітичні статті про менеджмент, успішні стратегії українських компаній та інновації в бізнесі. URL: <https://forbes.ua/>